

CÁC NGHI LỄ CHỦ YẾU TRONG CHU KỲ ĐỜI NGƯỜI CỦA NHÓM ĐAO TIỀN Ở BA BỂ, BẮC KẠN (*)

LÊ THANH

Nghiên cứu về người Dao ở Việt Nam cho đến nay được nhiều người quan tâm, song nghiên cứu về các nghi lễ trong chu kỳ đời người của họ hầu như còn ít được biết tới. Người Dao ở Việt Nam đứng thứ 9 về mặt dân số, gồm nhiều nhóm khác nhau, cư trú phân tán ở nhiều địa phương, đã tạo nên những sắc thái văn hoá phong phú và đa dạng. Nghi lễ vòng đời là những biểu hiện của văn hoá tộc người, đặc biệt là trong đời sống tâm linh; là mảng văn hoá được lưu giữ bền lâu và chậm biến đổi. Nghiên cứu vấn đề này sẽ góp phần cho sự hiểu biết về tính đa dạng trong văn hoá người Dao ở nước ta; đồng thời, đóng góp cho sự bảo tồn và phát huy những giá trị văn hoá của người Dao.

Trên cơ sở kế thừa các nguồn tài liệu đã được công bố và những tài liệu thu thập từ thực địa trong nhiều năm của tác giả, cuốn sách: *Các nghi lễ chủ yếu trong chu kỳ đời người của nhóm Dao Tiên ở Ba Bể, Bắc Kạn* của Lý Hành Sơn đã ra mắt bạn đọc. Ngoài phần mở đầu và kết luận, sách có 5 chương: Chương 1, giới thiệu khái quát về *Người Dao Tiên ở Ba Bể, Bắc Kạn*; Chương 2, tác giả trình bày về *Những tập quán, nghi lễ liên quan đến sinh đẻ và nuôi con*; Chương 3, nói về *Lễ cấp sắc*; Chương 5, trình bày *Những nghi lễ liên quan đến cái chết* của người Dao Tiên. Ngoài ra, cuốn sách còn có phụ lục ảnh minh họa về các nghi lễ trong chu kỳ đời người và một số từ cơ bản của tiếng Dao ở Ba Bể.

Cuốn sách đến tay bạn đọc đã cho một cái nhìn hệ thống, nhưng cũng rất chi tiết, cụ thể về những nghi lễ chủ yếu trong chu kỳ đời người của người Dao Tiên ở Ba Bể, Bắc Kạn. Đó là những tập tục về sinh đẻ, việc bảo vệ thai nhi, việc chăm sóc, nuôi dạy con cái, cấp sắc, cưới xin và tang ma. Các nghi lễ, tập tục này của người Dao Tiên rất quan trọng vì nó đánh dấu bước ngoặt trong từng giai đoạn phát triển của con người mà hầu như ai cũng phải trải qua.

Ngoài những đặc trưng về văn hoá trong các nghi lễ của chu kỳ đời người, cuốn sách cũng cho bạn đọc thấy được những biến đổi đang diễn ra ở người Dao Tiên Ba Bể, Bắc Kạn hiện nay trong các nghi lễ đó. Đây là một cách nhìn biện chứng khi nghiên cứu về văn hoá tinh thần.

Cuốn sách *Các nghi lễ chủ yếu trong chu kỳ đời người của nhóm Dao Tiên ở Ba Bể, Bắc Kạn* có một khối lượng tư liệu phong phú, được phân tích, so sánh có sức thuyết phục. Sức thuyết phục của cuốn sách có lẽ còn bởi chính tác giả là người Dao Tiên và địa bàn nghiên cứu cũng là quê hương của tác giả.

Có thể nói, đây là cuốn sách có nhiều đóng góp và bổ ích cho bạn đọc. Xin trân trọng giới thiệu cuốn sách cùng bạn đọc.

(*) Lý Hành Sơn. Nxb. Khoa học xã hội, H. 2003, 312 tr. khổ 14,5 x 20,5cm.